

Justiitsministeerium

Eesti Naisteühenduste Ümarlaua ja Eesti Naiste Varjupaikade Liidu ühisarvamus naistevastase ja perevägivalla tõkestamise direktiivi eelnõu kohta

11.04.2022

Eesti Naisteühenduste Ümarlaua liikmesorganisatsioonide esindajad arutasid direktiivi eelnõud oma 7. aprillil toimunud veebikoosolekul, kus osalesid 21 ühenduse esindajad. Lisaks on oma arvamust avaldanud kirjalikult veel 6 ENÜ liikmesorganisatsiooni esindajad.

Valdav enamus ENÜ liikmesorganisatsioonidest (2 erandiga) ei toeta direktiivi ettepanekut. Leiame, et sellisel kujul direktiivi vastuvõtmine ei suurenda ühiskonna turvalisust ja kulutab asjatult ressursse.

Direktiivi järele puudub täna ka igasugune otsene vajadus, sest liikmesriikide seadusandlust on juba järk-järgult ühtlustatud ja täiendatud ning meil on niigi liiga palju Euroopa Komisjoni poolset ülereguleerimist.

Arusaamatu on loogika, mille kohaselt käsitletakse eriti ohtlike piiriülese mõõtmega kuritegudena inimkaubanduse, rahapesu, ebaseadusliku relvaäri jt organiseeritud kuritegevuse liikide kõrval perevägivalda või mitmeid teisi eelnõus kirjeldatud süütegusid. Arusaamatu on ka soopõhise kriminaalõiguse juurutamise soov tänapäevases Euroopas, me ei ela ju islamiühiskonnas, kus meestele ja naistele kehtivad traditsiooniliselt eri reeglid.

Puudulik on eelnõu mõjuhinnang, mida on rõhutanud oma seisukohas ka õiguskontrolli komitee.

Ei ole arvestatud väga suuri täiendavaid kulusid liikmesriikide õiguskaitse- ja sotsiaalsüsteemile, mis osade direktiivi sätete rakendamisega vältimatult kaasnevad. Meil puudub kindlus, et uute nõuete lisandumisel ei võeta Eestis nende täitmiseks ressursse ära juba olemasolevatelt teenustelt, eriti arvestades põgenikekriisi ja üldist majandusolukorda, ja ei vähendata veelgi igasuguse abi kättesaadavust maapiirkondades.

Leiame samuti, et kõiki ohvreid tuleks kohelda võrdselt hoolivalt, st igale inimesele tuleb tagada abi vastavalt tema individuaalsele olukorrale ja vajadustele, mitte vastavalt grupikuuluvusele või kuriteoliigile, mille ohvriks ta on langenud.

Leiame, et direktiivi eelnõus on lubamatult vähe käsitletud vägivallategude ennetamist. Meie selge seisukoht on, et uute süütekoosseisude lisamise, karistuste karmistamise, aegumistähtaegade pikendamise ja rahaliste hüvitiste nõudmise asemel tuleks nii Euroopa kui Eesti tasandil kiiresti keskenduda eelkõige vägivalla sisulisele ennetamisele ning leida selleks vajalikud ressursid. Ükski karistus ega hüvitis ei korva kunagi ohvrile tehtud kahju.

Leiame, et lastele ja noortele tuleks anda läbi haridussüsteemi eelkõige oskusi turvaliste ja püsivate paari- ja peresuhte loomiseks, samuti üldiseks hoolivaks ja vastastikku austavaks suhtlemiseks nii virtuaalses kui pärismaailmas. Seksuaalvägivalla, aga ka muud liiki vägivalla ennetamiseks tuleks õpetada eelkõige oma piiride kehtestamise ja ei-ütlemise oskust, seda nii tüdrukutele kui poistele.

Oluliselt tuleks suurendada perekonnaõpetuse osatähtsust kõigi haridusastmete õppekavades, sest kahjuks puuduvad tänapäeval väga paljudel lastel oma päritoluperes positiivsed eeskujud paarisuhte ja pere loomiseks.

Avalikkusele suunatud kampaaniates tuleks edaspidi keskenduda lisaks vägivalla märkamisele hukkamõistule eelkõige positiivsete ja turvaliste suhete loomise vajadusele ja selleks eeskujude pakkumisele. Väärtustada tuleks perekonda ja turvalisi peresuhteid.

EESTI NAISTEÜHENDUSTE ÜMARLAUD

Lisatud on direktiivi eelnõu tekst koos üksikasjalikumate kommentaaridega, mille on koostanud ENÜ vägivallavastase tööühma liikmed.

Kommentaariid on läbi arutatud ja kooskõlastatud järgmiste Eesti Naiste Varjupaikade Liitu kuuluvate naiste tugikeskustega:

Ida-Virumaa Naiste Tugikeskus-Varjupaik

Järvamaa Naiste Tugikeskus

Jõgevamaa Naiste Tugikeskus

Läänemaa Naiste Tugikeskus

Lääne-Virumaa Naiste Tugikeskus

Raplamaa Naiste Tugikeskus

Tallinna Naiste Tugikeskus

Valgamaa Naiste Tugikeskus

Viljandimaa Naiste Tugikeskus

Võrumaa Naiste Tugikeskus

Loodame, et meie arvamused on abiks Eesti seisukoha kujundamisel direktiivi ettepaneku suhtes.

Lugupidamisega

Harda Roosna, ENÜ eesistuja

Eha Reitelmann, ENVL juhatuse esinaine